**ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎՐ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՆՔ ԸՆՏՐԵՑ
ԲԱՐՉՐ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ**

Պատրիարքական Աթոռոյս Եկեղեցական Համագումար ժողովը 33 անդամներէն 29-ին մասնակցութեամբ գումարուեցաւ 3 Օգոստոս 1998 Երկուշաբթի օր ժամը 09.00-ին Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ. նախագահութեամբ Պատրիարքական փոխանորդ Գերշ. Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսի:

Նախքան ժողովի բացումը, միաբերան երգուեցաւ Աթոռի «Կենդանարար Աստուած» շարականը եւ «Հոգոց» արտասանուեցաւ երջանկայիշատակ Գարեգին Բ Պատրիարքի հոգւոյն ի հանգիստ:

Համագումարը բացուած յայտարարեց Գերշ. Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս եւ հրաւիրեց Հոգեշ. Տ. Արամ Վարդապետ Աթէշեանը, որպէսզի անդամներու ներկայութիւնը ստուգէ: Ապա ձեռնարկուեցաւ դիւանի ընտրութեան: Քուէից առաւելութեամբ Արթ. Տ. Պսակ Աւագ Բաբանայ Թէգէպէեան՝ Ատենապետ, Արթ. Տ. Գրիգոր Աւագ Բաբանայ Բ Ատենադպիր ընտրուեցան:

Պատրիարքական Ընդհանուր Փոխանորդ Գերշ. Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս խօսք առնելով արտայայտուեցաւ Պատրիարքական ընտրութեանց նախօրեակին ստեղծուած անտեղի հարցերու, ի մասնաւորի Պատրիարքական Փոխանորդութեան շուրջ ստեղծուած շփոթ կացութեան մասին եւ ժողովին յայտնեց, թէ կը հրաժարէր Պատրիարքական Ընդհանուր Փոխանորդի իր պաշտօնէն:

Գերշ. Տ. Շահան Արքեպիսկոպոս իր կարգին բացատրութիւններ տուաւ Պատրիարքական Փոխանորդութեան շուրջ եւ իր գաղափարներն ու տեսութիւնները պարզեց: Տեղի ունեցան կարծեաց փոխանակումներ:

Եկեղեցական Համագումար ժողովի նախագահութեան ներկայացուեցան չորս առաջարկներ, որոնք կարդացուեցան դիւանի կողմէ:

Առաջին առաջարկով Համագումարի նկատմամբ կը յանձնուէր այն շփոթ կացութիւնը, որ ստեղծուած էր հանրային կարծիքին մէջ, թէ փոխանորդները կ'ընտրուին ամենէն աւագ եւ ամենէն երէց հոգետրականներուն մէջէն: Պատրիարքարանի դիւանը ցոյց կու տար, թէ Պատրիարքներու կողմէ նշանակուած փոխանորդները կամ ընտրութեամբ պաշտօնի կոչուող տեղապահները ամենէն երէց կամ ամենէն աւագ հոգետրականներու մէջէն ընտրելու սովորութիւն չունէր Հայ Առաքելական Եկեղեցին եւ կ'առաջարկուէր, որ հանրային կարծիքը շփոթի մէջ չձգելու համար Եկեղեցական Համագումար ժողովը տուեալներու հիման

վրայ հարկառու լուսաբանութիւնը տար առ որ անկ էր: Օրակարգի առնուեցաւ առաջարկը, որ ընդունուեցաւ քուէներու առանելութեամբ:

Երկրորդ առաջարկով Համագումարի նկատառման յանձնուեցաւ, թէ Թուրքիոյ Հայոց 84-րդ Պատրիարքի ընտրութիւնը դեռ չէր կատարուած եւ առկայ Պատրիարքական Փոխանորդութեան հանգամանքին շուրջ անտեղի վէճ մը ստեղծուած եւ մեր համայնքի անդորրութիւնը վերոյիշեալ պատճառներով խանգարուած էր: Առաջարկուեցաւ Հայ Եկեղեցոյ կարգ-կանոններուն եւ սրբազան աւանդութեանց համաձայն մինչեւ նոր Պատրիարքի ընտրութիւնը Պատրիարքական Աթոռի գործերը վարելու նպատակաւ կատարել Պատրիարքական Տեղապահի մը ընտրութիւնը, որ անհրաժեշտ կը նկատուէր ներկայ վեճերուն վերջ տալու համար:

Գերշ. Ս. Օսման Արքեպիսկոպոս առարկեց եւ հետացաւ դահլիճէն, այն պատճառաբանութեամբ, թէ այս ժողովը իրաւասու չէր այսպիսի ընտրութիւն մը կատարելու: Ժողովական հայրերը քուէներու բացարձակ առանելութեամբ ընդունեցին տեղապահ ընտրելու առաջարկը: Քիչ վերջ Գերշ. Ս. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս եւս դահլիճէն քաժնուեցաւ եւ երկու սրբազան Հայրերը սիրալիկ տեսակցութիւն ունեցան: Մինչ այդ Համագումարը շարունակեց նիստը. Գերշ. Ս. Օսման եւ Ս. Մեսրոպ սրբազանները ներկայացուեցան որպէս տեղապահութեան թեկնածուներ: Կատարուեցաւ գաղտնի քուէարկութիւն եւ Գերշ. Ս. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս 23 ձայնով ընտրուեցաւ ի պաշտօն Պատրիարքական Տեղապահութեան: Գերշ. Ս. Օսման Արքեպիսկոպոս ստացաւ 3 ձայն, իսկ ժողովականներէն մին պարսպ քուէ տուաւ:

Դիւանի անդամները դահլիճ հրաւիրեցին Բարձր. Ս. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսը: Դիւանը յանուն ժողովական հայրերու շնորհատրեց Բարձր. Ս. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսը եւ հրաւիրեց իր ուխտը կատարելու: Բարձր. Ս. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս շնորհակալութիւն յայտնեց իր անձին նկատմամբ ցուցաբերուած վստահութեան համար, իր աջը դրաւ Աստուածաշունչ Մատեանի վրայ եւ ըրաւ իր ուխտը ըստ հետեւեալի.

«Առաջի Աստուծոյ եւ Սրբոհոյ Աստուածածնի եւ ամենայն Սրբոց եւ ի ներկայութեան Եկեղեցական Համագումար Ժողովոյն՝ հրապարակաւ՝ ուխտեմ խղճի մտօք կատարել Պատրիարքական Տեղապահի պաշտօնը, նախազահել ընտրական գործունեութեանց եւ մինչեւ Թուրքիոյ Հայոց նորընտիր Պատրիարքի գահակալութիւնը անոր պաշտօնը վարել ըստ կարգաց եւ կանոնաց Հայ Առաքելական Եկեղեցոյն»:

Երրորդ առաջարկով ժողովի նկատառման յանձնուեցաւ, թէ երջանկայիշատակ Գարեգին Պատրիարքի առաջարկով եւ Պատկանելի Կրօնական Ժողովի անդամակցութեան կոչուած Արժ. Ս. Գառնիկ, Ս. Միտոն եւ Ս. Գրիգոր սուգ քահանաները նկատի ունենալով Թուրքիոյ

Հայոց 84-րդ Պատրիարքի ընտրության սեմին ստեղծուող բարդությունները, հրաժարած էին իրենց վստահուած պաշտօնէն 23 Յունիսին: Առաջարկուեցաւ հրաժարեալ անդամները վերստին ընդունիլ Կրօնական Ժողովի անդամակցութեան եւ մնացեալ անդամներուն տեղը լրացնել նորերու ընտրութեամբ: Նոյն առաջարկը եւս ձայներու առաւելութեամբ ընդունուեցաւ օրակարգի առնել: Արժ. Տ. Գրիգոր Աւագ Քահանան իր դիւանապետի պաշտօնին, իսկ Արժ. Տ. Գառնիկ աւագ Քահանայ իր յառաջացեալ տարիքին պատճառներով շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց նկատմամբ ցուցաբերած վստահութեան համար եւ առաջարկեցին այլ հոգեւոր եղբայրներու ընտրութիւնը իրենց տեղ: Արժ. Տ. Միլոն Աւագ Քահանան քուէներու առաւելութեամբ, իսկ Արժ. Տ. Ստեփան, Տիրան, Անդրէաս եւ Գէորգ քահանաները գաղտնի քուէարկութեամբ եւ ձայներու առաւելութեամբ կոչուեցան Պատկ. Կրօնական Ժողովի անդամակցութեան:

Առաջարկ ներկայացուեցաւ որպէսզի Պատկառելի Կրօնական Ժողովի պակասած անդամները այսուհետեւ Պատրիարքներու կողմէ չնշանակուին, այլ ընտրուին Եկեղեցական Համագումար Ժողովէն եւ խնդրուեցաւ պատշաճին տնօրինումը սոյն առաջարկին Պատգամատրական Ժողովի հաստատման յանձնելու ուղղութեամբ: Սոյն առաջարկը միաձայնութեամբ օրակարգի առնուեցաւ եւ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ:

Ժողովի նկատառման յանձնուեցաւ, թէ Թուրքիոյ Հայոց 84-րդ Պատրիարքի ընտրութիւնը շուրջ հինգ ամիսէ ի վեր կարելի չէր եղած կատարել, ուստի Եկեղեցական Համագումար Ժողովը տեղին գտաւ Բարեխնամ Պետութեան խնդրագիր մատուցել Պատրիարքական Ընտրութեան գործընթացը արագացնելու համար:

Ժողովը աւարտեցաւ Պատրիարքական Տեղապահ Բարձր. Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոսի օրհնութեամբ եւ միասնաբար արտասանուած Տէրունական Աղօթքով:

«ԼՐԱՐԵՐ»

07/08. 1998, թիվ 23